

U tome su duhu mapе *A. Mezdjića* »Smeće« (1932), *O. Postružnika* »Linorezi« (1934) i *M. Detonija* »Ljudi sa Seine« (1934), »Mapa U« (1941) te ciklus »Tifusari« (1943). Za vrijeme II. svj. r. *E. Murtić* i *Z. Prica* opremaju »Jamu« *I. G. Kovačića* (Topusko, 1944) i izdaju mapu linoreza »Grafika« (1944). U to vrijeme grafikom su se bavili *Z. Agbaba*, *F. Bače*, *B. Kovačević*, *F. Vaić*, *V. Radauš* i *I. Lovrenčić*, a pojedine listove rade *O. Mujadžić*, *F. Šimunović*, *Ž. Hegedušić* i *N. Reiser*. U razdoblju poslije 1945. znatno se proširuje zanimanje za grafički izraz, čemu pridonose i tehnološke inovacije (sitotisak). S obzirom na sve veću primjenu boje, grafika se često približava slikarstvu. U njoj se zamjećuje stilski razvoj i mijene karakteristične za suvremenu umjetnost (realizam, geometrijska i lirski apstrakcija, nadrealizam i fantastika, op i pop-art, nova figuracija, minimalizam). U novije vrijeme znatnije grafičke opuse ostvaruju *I. Antolčić*, *A. Babić*, *D. Babić*, *V. Borčić*, *Z. Bourek*, *B. Bućan*, *J. Budeša*, *J. Bukal*, *J. Dobrović*, *E. Feller*, *I. Friščić*, *M. Galić*, *P. Jakelić*, *Z. Keser*, *A. Kinert*, *J. Knjfer*, *A. Kuduz*, *I. Kuduz*, *I. Lacković-Croata*, *V. Lipovac*, *Z. Lončarić*, *V. Nevjestić*, *F. Paro*, *I. Picelj*, *D. Popović*, *Z. Pozaić*, *I. Rabuzin*, *J. Restek*, *Z. Slevce*, *Lj. Stahov*, *I. Šiško*, *M. Šutej*, *Z. Tišljar*, *M. Trebotić*, *B. Vujanović*. Razvitak grafike prate i potiču Zagrebačka izložba grafike koju od 1960. organizira Kabinet grafike HAZU, Bijenale suvremene hrvatske grafike u Splitu (od 1974), te izdavačka djelatnost Nacionalne i sveučilišne biblioteke i Zbirke Biškupić u Zagrebu.

Ma. Bč.

GRAHOR, Janko Josip, arhitekt (Nova Gradiška, 1855 — Zagreb, 1918). God. 1878 — 80. studirao arhitekturu na Akademiji u Beču (F. Schmidt). God. 1880. uključuje se u rad poduzeća »Grahor i Klein« u Zagrebu. Projektirao je zgradu Prve hrvatske štedionice u Radićevoj ul. 30 (1880), stambene zgrade u Gundulićevoj ul. 5 i 26 (1882), dvojnu stambenu zgradu u Medulićevoj ul. 11 i 13 (1886), Dalmatinskoj ul. 16 (1887), Jurišićevoj ul. 16 i 16a (1895), na Prilazu Đure Deželića 73 (1896) i 67 (1897) — mnoge su danas pregrađene. God. 1877. izradio je i studijski projekt za zgradu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Kao poduzetnik počinje proizvodnju umjetnoga kamena i armiranobetonskih greda.

LIT.: *I. Maroević*, Graditeljska obitelj Grahor, Zagreb 1968.

T. Pl.

GRAHOR, Janko Nikola, graditelj (Petrinja, 6. XII. 1827 — Zagreb, 22. XI. 1906). Uči građevinski obrt u Petrinji, potom putuje po Austriji, Švicarskoj, Italiji i Francuskoj. Građevnu obrtnu školu završava u Frankfurtu na Majni 1848. Od 1852. radi kao građevinski polir u Novoj Gradiški, od 1857. u Zagrebu kao gradski inženjer i mjernik radi na regulacijskim poslovima. God. 1868. s F. Kleinom osniva građevno poduzeće. Njegove zgrade nose jasna obilježja povijesnih stilova toga doba. S F. Kleinom projektira zgradu Hrvatskoga glazbenoga zavoda (1875), palaču Buratti na Zrinjevcu (1877), zgradu Hrvatskoga gospodarskoga društva na Trgu maršala Tita (1878), samostan magdalenki sa crkvom u Nazorovoj ulici (1878) i stambene zgrade u Ilici 12 (1878), Hebrangovoj 34 (1878) i Preradovićevoj ul. 24 (1883). Izradio je projekt regulacije Svilarke i Margaretske ulice (1863) te projekt za radničku kuću (1870). Kao poduzetnik izvodi zgradu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti po projektu F. Schmidta (1879) i Prvu hrvatsku štedionicu (Ilica 5) po projektu J. Vancaša (1899).

LIT.: *I. Maroević*, Graditeljska obitelj Grahor, Zagreb 1968.

T. Pl.

GRAKALIĆ, Milan, arhitekt (Medulin, 6. XII. 1909 — 14. VI. 1979). Završio studij arhitekture 1938. na Akademiji u Zagrebu (D. Ibler). S arhitektom B. Bonom iste godine dobiva nagradu na natječaju za palaču »Albaniju« u Beogradu. Projektirao stambene zgrade u Zagrebu, Karlovcu, Zadru itd. U Medulinu sagradio desetak obiteljskih kuća u tragu tradicionalnoga istarskoga graditeljstva.

GRANDE, ladanjski gospodarski kompleks (stancija) u Istri, smješten na brijegu kraj Savudrije. Glavna zgrada, sagrađena u XVII. st. u baroknom stilu, preuređena je u XIX. st. u duhu neogotike. Ostatak sklopa zadržao je prostorni raspored karakterističan za ladanjske posjede u Istri

GRAPČEVA SPILJA, prapov. lokalitet na J padinama otoka Hvara. Najstariji kulturni sloj pripada mlađemu neolitiku u kojemu prevladava keramika hvarske kulture, a otkriveni su i pojedini keramički fragmenti Gudnja kulture. U mlađim, eneolitičkim slojevima pronađeni su fragmenti nakovanske kulture i keramika koja se veže uz ljubljansku kulturu jadransko-

V. NEVJESTIĆ, Zora, bakropis u boji

skoga tipa. Najmlađi i posljednji sloj sadržava grubu građevnu (ilirsku) keramiku. Otkopane ljudske kosti upućuju na to da je Grapčeva spilja u neolitičko vrijeme osim za stanovanje služila i za kult.

I. PICELJ, Površina 11 — 2, sitotisak. Zagreb, Galerija suvremene umjetnosti

